
Tvorba a úprava kurzů a předmětů pomocí ABC learning design

Anotace:

Stojíme-li před úkolem, navrhnout nový kurz či předmět, popřípadě reformovat běžící kurz či předmět, jednou z možných cest je využít strukturovanou metodu spolupráce vyučujících, která se nazývá **ABC learning design**. Jde o nástroj, který předpokládá, že vyučující již před vlastním setkáním došli ke shodě, co má umět absolvent předmětu, tj. jsou definovány tzv. výsledky učení v podobě seznamu zadání, po jejichž prokazatelném splnění jsme se studenty spokojeni.

Metoda ABC pomáhá „přeložit“ tyto předem připravené výstupy učení do směsi konkrétních výukových aktivit a nalezené nástroje použít k naplnění těchto výstupů učení. Metoda předjímá běžná rizika, neúspěchy a slepé cesty chronicky se objevující při snaze tvořit nové předměty či upravit stávající, mj. nežádoucí stav, kdy se učitelé neproduktivně vyčerpají tím, že se zprvu zaměří na technologie výuky, aniž by věnovali pozornost tomu, co během výuky a učení se dělají studující. Nejprve se tedy řeší výstupy učení a aktivity studentů, zatímco vhodná technologie výuky se vybírá až nakonec. Pro účely tohoto workshopu je uvažováno šest možných způsobů, kterými studenti mohou nabývat znalostí a dovedností, popř. postojů:

o **Získávání, nabývání (acquisition)**, tj. studující čte psané zdroje, sleduje přednášky, videa, poslouchá nahrávky. Hojně využívaná forma učení, kdy však po studujících není vyžadováno nic jiného, nežli vstřebávat podklady, které vytvořil někdo jiný.

o **Prozkoumávání (investigation, inquiry)**, tj. studující hledá, nachází a kriticky porovnává texty, dokumenty, data a další zdroje, přičemž v nich nachází koncepty a myšlenky, které si má osvojit. Jde o aktivnější proces učení.

o **Diskuse (discussion)**, tj. studující se učí vyjadřovat své myšlenky, chápat myšlenky ostatních a odpovídat na ně, oponovat jim či naopak hledat průniky a shodu mezi nimi.

o **Procvičování (practice)**, kdy studující přizpůsobuje svoji činnost zadanému cíli, přičemž se zdokonaluje na základě zpětné vazby svého konání. Tuto zpětnou vazbu získává od ostatních studujících, od vyučujících či od samotných výsledků své práce. Vyučující musí k tomuto způsobu připravit vhodné zázemí a prostředí.

o **Spolupráce (collaboration)**, tj. studující diskutuje ve skupině a společně s ostatními vytváří požadovaný výstup. Tento výstup (zpráva, graf, hodnocení...) má být obrazem spolupráce více osob. Od diskuse se liší tím, že je zde nutnost dojít ke shodě mezi účastníky tak, aby vznikl smysluplný a obhajitelný společný výstup.

o **Tvorba (production)**, kdy studující propojí hluboké osvojení toho, co se měl naučit, s praktickým použitím a tvorbou výstupů (textových dokumentů, úvah, esejí, zpráv, prezentací, měření dat, tvorba videí, vlastních výrobků...).

Metoda je používána na více než 35 univerzitách s účastí přes 1000 akademických pracovníků a je vhodná v zásadě pro jakýkoliv obor. Vychází ze zásad tzv. výuky založené na důkazech (evidence-based teaching) a její původní forma byla publikována [zde](#).

Časová struktura

Před workshopem: zmapování potřeb účastníků pomocí webového formuláře

Vlastní workshop:

? 25 min úvodního výkladu

? 10 minut tréninku v prostředí kolaborativní platformy

? 15 minut radarový graf

? 40 minut vlastní práce s časovým plánem a kartami

? 10 minut radarový graf – revize

? 20 minut prezentování výsledků jednotlivými skupinami

Výsledkem workshopu je:

1. Konkretizace výsledků učení.

2. Vyznačení předpokládaného/žádoucího poměru mezi šesti způsoby učení v radarovém grafu

3. Rozvržení jednotlivých typů učení podél časové osy předmětu na pracovním plánu tak, aby došlo k naplnění výsledků učení. Doplnění způsobu a načasování forem hodnocení (formativní či sumativní). Doplnění formy výuky (kontaktní „face-to-face“, distanční synchronní, distanční asynchronní). Spočítání časových nároků pro zvládnutí výuky z pohledu studenta (přímá výuka, příprava, samostudium). Diskuse toto rozvržení předmětu a jeho částí mezi vyučujícími.

4. Pokud je to zapotřebí, opraven původně zamýšleného poměru mezi šesti způsoby učení na základě právě proběhlé diskuse.

5. Pokud pracuje více skupin vyučujících paralelně, porovnání jejich návrhů mezi sebou, diskuse a obhájení konečné podoby.

6. Před ukončením vytvoření soupisu úkolů nutných k uskutečnění právě vytvořeného plánu, a to adresným způsobem s podílem konkrétních pracovníků a s časovými termíny.

Kompetence rozvíjené v programu:

Kurz rozvíjí kompetence spadající do pilíře 1 (plánování a příprava výuky) a do pilíře 2 (vedení výuky) Rámce pro efektivní výuku na UK .

Lektor:

Prof. MUDr. Mgr. Zbyněk Tonar, Ph.D., Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Plzni, Ústav histologie a embryologie a Biomedicínské centrum

Vystudoval učitelství biologie a chemie pro SŠ na Západočeské univerzitě v Plzni, všeobecné lékařství na Univerzitě Karlově. Přes 20 let je vyučujícím na Lékařské fakultě v Plzni Univerzity Karlovy v oboru histologie, mikroskopické anatomie a embryologie. Zabývá se postupy výuky založené na důkazech (evidence-based teaching a je řešitelem šesti úspěšných projektů pro inovaci výuky. Je také autorem a editorem 15 učebních textů včetně učebnice Memorix histologie, oceněné Cenou Jaroslava Jirsy za nejlepší učebnici roku 2016 ve vědách lékařsko-farmaceutických.

V magisterském programu byl školitelem 33 studentských vědeckých prací; v doktorském studijním programu školitelem či konzultantem šesti obhájených dizertací a pěti dalších běžících. Spolupracuje se studentskými spolky českých i zahraničních studentů a přednáší na Univerzitě třetího věku, Juniorské univerzitě a Mezinárodní letní škole experimentální chirurgie LF UK v Plzni. V letech 2006-2019 absolvoval celkem 13 stáží jako výzkumník či učitel na Veterinární univerzitě ve Vídni. V kategorii Nejlepší pedagogický pracovník získal Cenu Wernera von Siemense pro rok 2018. Založil a vede Laboratoř kvantitativní histologie, kde se zabývá např. prokrvením normálních i nádorových vzorků, hojením tkání a orgánů s využitím biomateriálů a eticky ospravedlnitelným designem in vivo experimentálních studií. V letech 2013-2020 garantem 20 projektů smluvního výzkumu pro zadavatele z komerční sféry i veřejných institucí, včetně zadavatele ze zahraničí. Koníčky: sport, hudba. Bibliometrické údaje viz profily v databázích:

o Web of Science (Researcher ID: I-2728-2017)

o PublOns Profile <https://publons.com/author/1267747/zbynek-tonar>

o ResearchGate https://www.researchgate.net/profile/Zbynek_Tonar

o ORCID ID orcid.org/0000-0002-7200-9894

Program již proběhl.

Mám zájem o účast v dalším běhu programu!

Budete informováni o nově vypsáném termínu.

Účast v programu je zdarma.

V případě dotazů či zájmu o program se obračejte na: Mgr. Kristýna Odcházelová

